

ՏԱԽՏԱԿՆԵՐԻ ՏԱՆԿ

Տախտակ I.

1. Դժինի բլուրը. ընդհանուր տեսարան:

Տախտակ II.

1. ԷԲԿԶ ԿՈՂՎԱԾ ԿԵՂԱՎԱՅՐԸ միջնաբերդում:
2. Հուժ աղյուսե պատ կոկնակի քարե հիշնարարախուլ:

Տախտակ III.

1. Միջնաբերդի դաճաթի հելլենիստական դարաշրջանի շինարարական համալիրի հատակագիծը հարակից վաղ միջնադարյան կառույցներով:

Զափադրություն Կ. Կ. Ղաֆադարյանի:

Տախտակ IV.

1. Միջնաբերդի դաճաթի հելլենիստական դարաշրջանի շինարարական համալիրի սյունազարդ դահլիճը:
2. Միջնաբերդի դաճաթի հելլենիստական դարաշրջանի շինարարական համալիրի արևմտյան թաղ միջնորմների մնացորդներով:

Տախտակ V.

1. Շերտագրական հանգույց. հելլենիստական ժամանակի կառույցի քարե պատը մտնում է վաղ միջնադարյան բազիլիկ սրահի հյուսիսային հիմնասյան տակ:

Տախտակ VI.

1. Միջնաբերդի դաճաթի հելլենիստական դարաշրջանի շինարարական համալիրի և հարակից վաղ միջնադարյան կառույցների շերտագրական կտրվածքը:

Զափադրություն Կ. Կ. Ղաֆադարյանի:

Տախտակ VII.

- 1—4. Սյան տորածե խարխուլներ հայտնաբերված միջնաբերդի դաճաթի հելլենիստական դարաշրջանի շինարարական համալիրի արևմտյան հատվածում:
- 5—6. Սյան տորածե խարխուլներ:

Տախտակ VIII.

- 1—2. Սյան «ատտիկական» խարխուլներ:
- 3, 5, 6. Սյան տորածե խարխուլներ:
4. Մատենադար սյան վերնամաս:

Տախտակ IX.

1. Սյան տորածե խարխուլներ հայտնաբերված միջնաբերդի հյուսիսարևմտյան հատվածում:
- 2—7. Սյան տորածե խարխուլներ:

Զափադրություն Ա. Գ. Կանեցյանի:

7. Մատենադար սյան վերնամաս:

Զափադրություն Ա. Գ. Կանեցյանի:

- 8—9. Սյան «ատտիկական» խարխուլներ:

Զափադրություն Վ. Մ. Հարությունյանի:

Տախտակ X.

1. Սպիտակ ավազաքարի առավաճիկից առաջացած 4—5-րդ դդ. բճն շերտի մի համալսած կենտրոնական թաղաստում:
 2. Հելլենիստական դարաշրջանի դամբարանադաշտի տեղագրության պլանը կենտրոնական թաղամասի ընդհանուր հատակագծի վրա:
- Ձախագրությունը Գր. Քալանթարյանի
3. Կարասային թաղում № 10. Կաթողիկե համայնքի արավարենիյան անկյունում:

Տախտակ XI.

1. Կարասային թաղում № 7. միանավ առճարի արենիյան մասում:
- 2—3. Կարասային թաղում № 15. Կաթողիկե եկեղեցու հոս արտիդից հարավ:
4. Կարասային թաղում № 1. Կաթողիկոսական պալատի հարավային սենյակներից մեկում:
5. Կարասային թաղում № 3. միանավ առճարի արենիյան մասում:
6. Կարասային թաղում № 10. Կաթողիկե եկեղեցու արավարենիյան անկյունում:

Տախտակ XII.

- 1, 3. Դուրդի անիվ (տուֆ):
- 2, 4. Դուրդի անիվ (կավ):
- 5, 7. Աղորիքներ (շեշտ որձաքար):
- 6, 8. Տարապաններ (որձաքար, տուֆ):
9. Սանդ (շեշտ որձաքար):

Տախտակ XIII.

- 1—2. Գունազարդ տափաշներ:
3. Դնդակ տափաշից № 12 կարասային թաղումից:
4. Գունազարդ տափաշի բեկոր բուրգից մոտեցնող գոտիով:
- 5—6. Գունազարդ տափաշների բեկորներ:

Տախտակ XIV.

- 1—2. Թասեր ներս հակված շրթնամասով:
3. Թաս-քրեղան ձևավորված վերնամասով:
4. Գունազարդ թաս-քրեղանի բեկոր:
5. Կարասի բեկոր փռված պսակով:
- 6, 8. Ձևաձևի կնուճներ № 13 և № 14 կարասային թուղամասերից:
7. Գունազարդ կնուճի բեկոր խոշոր եղջերավոր կենդանիների ոճավորված պատկերներով:

Տախտակ XV.

- 1, 14. Գունազարդ խեցանոթների բեկորներ բուսական ընդլիճի զարդանկարով:
- 2, 4—6, 8—12. Գունազարդ ծորակավոր անոթի բեկորներ:
- 3, 7, 13, 17. Գունազարդ կարասի բեկորներ:
- 15—16. Գունազարդ բմպանտիկի բեկորներ:

Տախտակ XVI.

1. Դունազարդ կարասի զլազլուի կանթ:
2. Խեցանոթի դունազարդ ցլազլուի կանթ:
3. Ծորակավոր սափորի բեկոր:
4. Խոր տաշտի բեկոր:
5. Լայնաբերան առշտ (կարասային թաղում № 15):
8. Ողակավոր ուղղանկյուն պունազարդ սկուտեղի բեկոր:

Տախտակ XVII.

1. Կարաս ցլազլուի կանթով:
2. Դունազարդ կարաս:

3. Խեցանոթի ցլազուխ կանթ:
4. Ճրագ:
5. Կճուռն զգասար բոլորված նեղ ախոսագծերով:
6. Դարաս փռված, դանգվածեղ պսակով:

Տախտակ XVIII.

1. Խաչազարդ թաս-քրեղան:
 2. Սարաս դուրս չակված, կլորավուն շրթնամասով:
 3. Թաս ներս չափած շրթնամասով:
 4. Կարաս գնդաձև իրանով:
- Ճ—6 Ծարմանդ (քար), ուլունք (ապակի) № 16 կարասս յին թաղումից

Տախտակ XIX.

1. Խոր տաշտ ուղղահայտ զողերով:
- 2.—3. Հայնաբերան տաշտեր:
4. Բասեր ներս չակված շրթնամասով:
5. Ափս, փռված պսակով:

Տախտակ XX.

1. Օլնոխոյա:
2. Սափոր:
3. Ասփոր ծորակով:
4. Խեցանոթ զլանաձև ծորակով:
5. Գունազարդ անոթ ծորակով:

Տախտակ XXI.

- 1, 3. Թաս-քրեղաններ:
- 2, 6. Ըմպանակներ (6-րդը դունազարդ):
4. Թաս-քրեղան դուրս ցցված պսակով:
5. Թաս-քրեղան թևթևակի ներս չակված պսակով:
7. Դաշկը բեկոր բուսական բնույթի զարդանկարով:
8. Դունազարդ թաս-քրեղան:

Տախտակ XXII.

1. Սկուտեղ օղակավոր ուր-նստուկով:
- 2, 6, 7. Կհուհներ գնդաձև իրանով (7-րդը դունազարդ):
3. Թաս ներս չակված շրթնամասով:
4. Թաս-քրեղան դուրս չափած շրթնամասով:
5. Կճուռն ձգված, երկարավուն իրանով:
6. Դունազարդ կճուռն:
9. Նրկկանթ կճուռն:

Տախտակ XXIII.

- № 7 կարասս յին թաղումից.
- 1, 2, 7 ուլունքներ (սարդիոն, խալկեդոն, ապակի):
 3. արծաթյա բունքի օղ ագաթի կախիկով:
 4. բրոնզե շքասեղ:
 - 5, 6. քարե կնիքներ:

Տախտակ XXIV.

- № 8 կարասս յին թաղումից.
- 1, 3, 6, 7. ուլունքներ (սարդիոն, խալկեդոն, ապակի, մեռաղ):
 2. բրոնզյա շքասեղ:
 - 4, 5. արծաթյա բունքի օղ ագաթի կախիկով:

Տախտակ XXV.

- 1—4. Ապակյա սրվակներ (վերին Արտաշատի կարասային թաղումից)։
5. Յ. 11, 14. № 3. կարասային թաղումից. բրոնզյա ապարանջան, ապարանջանի բեկոր. զակավոր մատանի, ուլունքներ (հասպիս, ապասա շաղախ)։
6. Ն. 10, 15. № 1 կարասային թաղումից. բրոնզյա ապարանջան, ապանջոզ, շթասեղի գլխամաս, ուլունքներ (զաղաա, ապակի, բրոնզ)։
7. Բրոնզյա ապարանջան սծագրուի վերջավորություններով (հորաշենի կարասային թաղումից)։
12. № 4 կարասային թաղումից. բրոնզյա ապանջոզ, օղակավոր մատանի։
15. № 5 կարասային թաղումից. ապակյա ուլունքներ։

Տախտակ XXVI.

1. Սարդիոնի բազմանիստ կնիք հեծյալի և հեռուսկի սենսմարտի պատկերով։
2. Փարե բազմանիստ կնիք հեծյալի և հաստաառ մենամարտի պատկերով։
3. Սարդիոնի սկարաբեոիդ երկու հեռիստի մենամարտի պատկերով։
4. Փիլիպոս III Արիդայոսի շորեթդրամյանը։
5. Ողոսաառ Օկաավիանոսի դենարը։
6. Դոմիտիանոսի դենարը։
7. Տիգրան Բ-ի դրաման։
8. Դիոկուպորիդես VI-ի ստատերը։
9. Դիոկուպորիդես II-ի սենտեքսիան։

Տախտակ XXVII.

- Միթրային նվիրված զոհասեղան (որձաթար)։
- 1—3, 5. բարձրաթանդակ պատկերներ՝ ցլի գլուխ, թռչուն, արեւի սկավառակ, կարիճ։
 4. Միթրայի՝ ցլի հետ մենամարահլու տեսարանը (Հոռմ, մ.թ. II. դ.)։

Տախտակ XXVIII.

1. Փարե արևանի գլուխ կոնաձև թագով։
2. Քարե ծածկասալ Գվինից։
- 3—6, 5. Գառնիի հեթանոսական տաճարի քարե ծածկասալեր և կալիպաներ։

Տախտակ XXIX.

- Դվինից հայտնաբերված Միթրային նմիռված որձաթարի զոհասեղանի (1) և ծածկասալի (2) որձաթարի միկրոստրուկուրան և քիմիական բաղադրությունը։

СПИСОК ТАБЛИЦ

Таблица I.

1. Общий вид двинского холма.

Таблица II.

1. Раскоп «двор» в цитадели на вершине холма.
2. Стена с сырцовою кладкой с двойным каменным фундаментом.

Таблица III.

1. Строительный комплекс эллинистической эпохи с примыкающими раннесредневековыми постройками в цитадели на вершине холма.

Обмер К. К. Кафадаряна.

Таблица IV.

1. Колонный зал строительного комплекса эллинистической эпохи в цитадели.
2. Вид на западную часть строительного комплекса с остатками каменных фундаментов стен.

Таблица V.

1. Стратиграфический узел; каменный фундамент и нижняя часть стены эллинистической постройки, проходящие под северным фундаментом раннесредневекового большого базиличного зала.

Таблица VI.

1. Стратиграфический разрез строительного комплекса эллинистической эпохи с примыкающими раннесредневековыми постройками в цитадели на вершине холма.

Обмер К. К. Кафадаряна.

Таблица VII.

- 1—4. Торовидные базы колонн, обнаруженные в западной части строительного комплекса эллинистической эпохи.
- 5—6. Торовидные базы колонн.

Таблица VIII.

- 1—2. «Аттические» базы колонн.
- 3, 5, 6. Торовидные базы колонн.
4. Фуст каннелированной колонны.

Таблица IX.

1. Торовидные базы колонн, обнаруженные в раскопе северо-западной части цитадели.
- 2—6. Торовидные базы колонн.

Обмер А. Г. Канецяна.

7. Фуст каннелированной колонны.

Обмер А. Г. Канеяна.

8—9. «Аттические» базы колонн.

Обмер В. М. Арутюняна.

Таблица X.

1, 7. Слой строительных остатков (щебенки белого песчаника) в «центральной квартале».

2. План некрополя в «центральной квартале».

Обмер Гр. Кочояна.

3. Карасное погребение № 10 в юго-восточном углу кафедрального собора.

Таблица XI.

1. Погребение № 7 в восточной части однонефной церкви.

2—3. Погребение № 15 в южной части кафедрального собора.

4. Погребение № 1 в южной части двора католикова.

5. Погребение № 8 в восточной части однонефной церкви.

6. Погребение № 10 в юго-восточном углу кафедрального собора.

Таблица XII.

1, 3. Фрагмент диска гончарного круга (туф).

2, 4. Фрагмент диска гончарного круга (глина).

5, 7. Зернотерки из пористого базальта.

6, 9. Тараканы (базальт, туф).

8. Ступка из пористого базальта.

Таблица XIII.

1—2. Расписные фляги.

3. Шаровидная фляга из карасного погребения № 12.

4. Фрагмент расписной фляги с изображениями птиц.

5—6. Фрагменты расписных фляг.

Таблица XIV.

1—2. Миски с вогнутым венчиком.

3. Миска с профилированным венчиком.

4. Фрагмент расписной миски.

5. Фрагмент караса с уплощенным венчиком.

6, 8. Лепные горшки из карасных погребений (№ № 13, 14).

7. Фрагмент горшка с росписью зооморфного характера.

Таблица XV.

1, 14. Фрагменты расписных сосудов с растительным орнаментом.

2, 4—6, 8—12. Фрагменты расписного сосуда со сливным носиком.

3, 7, 13, 17. Фрагменты расписного караса.

15—16. Фрагменты расписной фиалы.

Таблица XVI.

1. Фрагмент расписного караса—ручка в виде головы быка.

2. «Бычьеголовая» расписная ручка сосуда.

3. Фрагмент кувшина со сливным носиком.

4. Фрагмент глубокого чана.

5. Чан, прикрывавший дно погребального караса (№ 15).

6. Фрагмент расписного блюда на кольцевом поддоне.

Таблица XVII.

1. Карас с ручкой в виде головы быка.
2. Расписной карас.
3. «Бычьеголовая» ручка сосуда.
4. Свечильник.
5. Горшок с горловиной, украшенной врезными линиями.
6. Карас с широким уплощенным венчиком.

Таблица XVIII.

1. Миска с крестовидным орнаментом.
2. Карас с округлым венчиком.
3. Миска с вогнутым венчиком.
4. Карас с шаровидным туловом.
- 5—6. Инвентарь погребения № 16: стеклянная бусина, застежка-пуговица.

Таблица XIX.

1. Глубокий чан с вертикальными бортами.
- 2—3. Чаны с расширяющимися стенками.
4. Миски с вогнутым венчиком.
5. Тарелка с широким раскинутым венчиком.

Таблица XX.

1. Ойнохойна.
2. Кувшин.
3. Кувшин со сливом.
4. Расписной сосуд с трубчатым носиком.
5. Расписной сосуд со сливным носиком.

Таблица XXI.

- 1, 3. Миски.
- 2, 6. Чаши—финалы (6—с росписью).
4. Миска с раскинутым венчиком.
5. Миска с отогнутым венчиком.
7. Фрагмент тарелки с растительным орнаментом.
8. Расписная миска.

Таблица XXII.

1. Блюдо на кольцевом поддоне.
- 2, 6, 7 Горшки с шаровидным туловом (7—с росписью).
3. Миска с вогнутым венчиком.
4. Миска с отогнутым венчиком.
5. Горшок с вытянутым туловом.
8. Расписной горшок.
9. Горшок с двумя ручками.

Таблица XXIII.

Инвентарь карасного погребения № 7:

- 1, 2, 7. Бусы из сердолика, халцедона, стекла.
3. Серебряная височная серьга с агатовой подвеской.
4. Бронзовая булава.
- 5, 6. Резные камни из яшмы и сердолика.

Таблица XXIV.

Инвентарь карасного погребения № 8:

- 1, 3, 6, 7. Бусы из сердолика, халцедона, стекла, металла.
2. Бронзовая булавка.
- 4, 5. Серебряные височные серьги с агатовыми подвесками.

Таблица XXV.

- 1—4. Стекланные флаконы из красного погребения (с. Верхний Арташат).
- 5, 8, 11, 14. Инвентарь погребения № 3: браслет, серьга, головка булавки (бронза), бусы из агата, стекла.
7. Бронзовый браслет со змеинными головками из красного погребения (с. Норашен).
12. Инвентарь погребения № 4: серьги, кольцо (бронза).
13. Инвентарь погребения № 9: стекланные бусы.

Таблица XXVI.

1. Сердоликовая многогранная гемма с изображением поединка всадника с пешим воином.
2. Каменная многогранная гемма с изображением поединка всадника с пешим воином.
3. Сердоликовый скарабеид с изображением поединка двух пеших воинов.
4. Тетрадрахма Филипа III Арридея.
5. Денарий Августа.
Денарий Доминиана.
7. Драхма Тиграна II.
8. Статер Рискунорида VI.
9. Сестерций Рискунорида II.

Таблица XXVII.

Алтарь, посвященный богу Митре (базальт):

- 1—3, 5. Рельефные изображения головы быка, птицы, солнечного диска и скорпиона.
4. Сцена поединка Митры с быком на рельефе II в. н. э. из Рима.

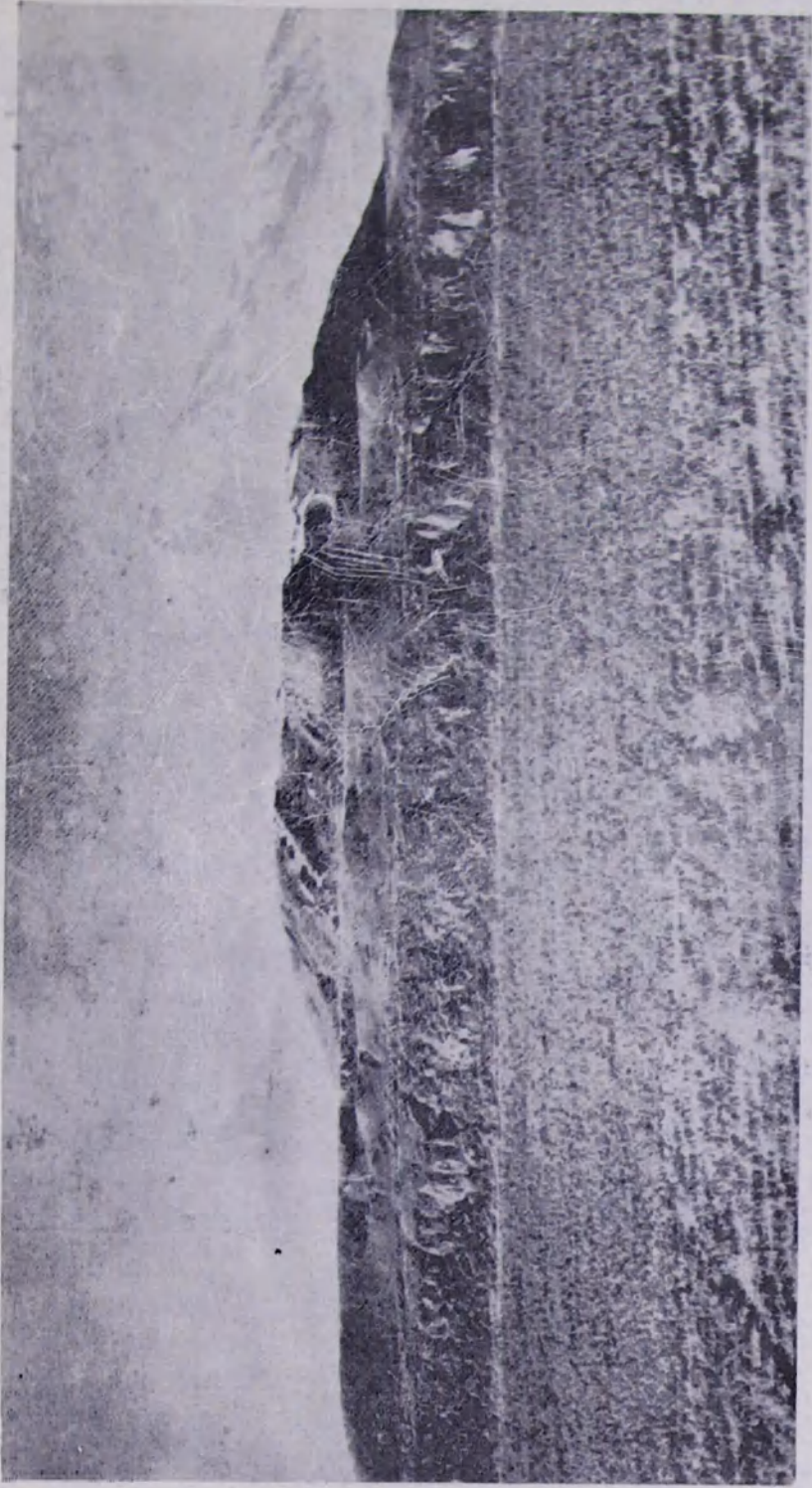
Таблица XXVIII.

1. Голова мужской каменной статуи.
2. Каменный солен из Двина.
3. Каменные солены и калиптер языческого храма Гарни.

Таблица XXIX.

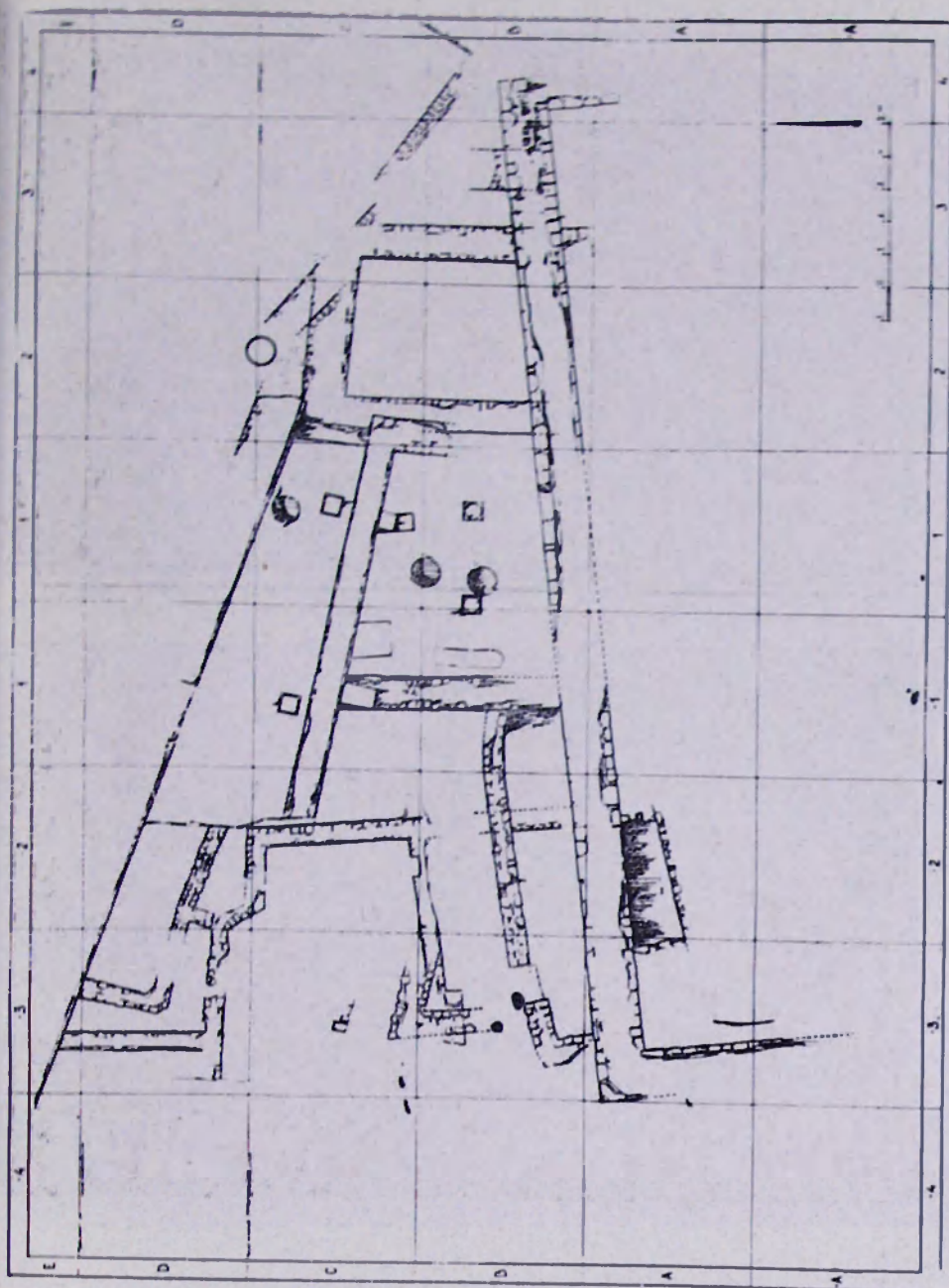
Микроструктура и химический состав материала алтаря (1) и солена (2) из Двина.

ՏԱԽՏԱԿՆԵՐ

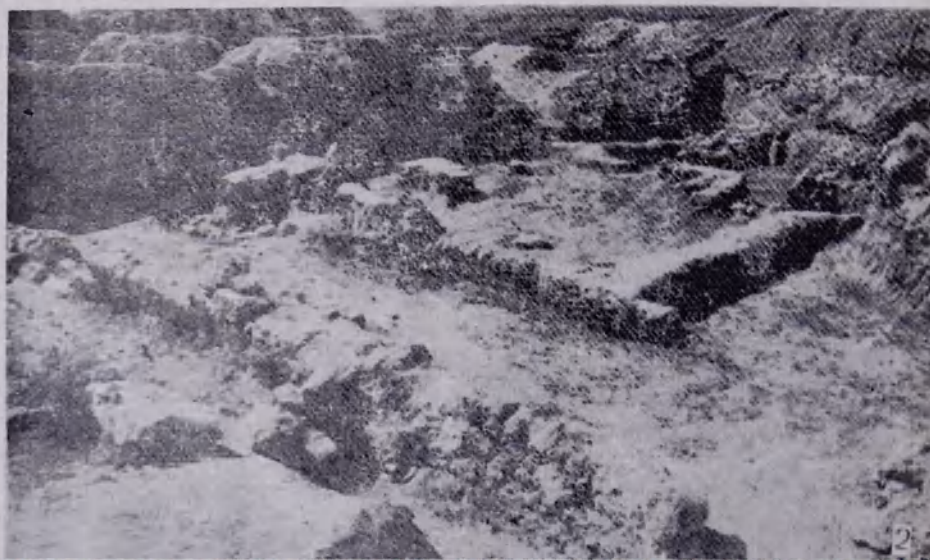

სახსრები II.

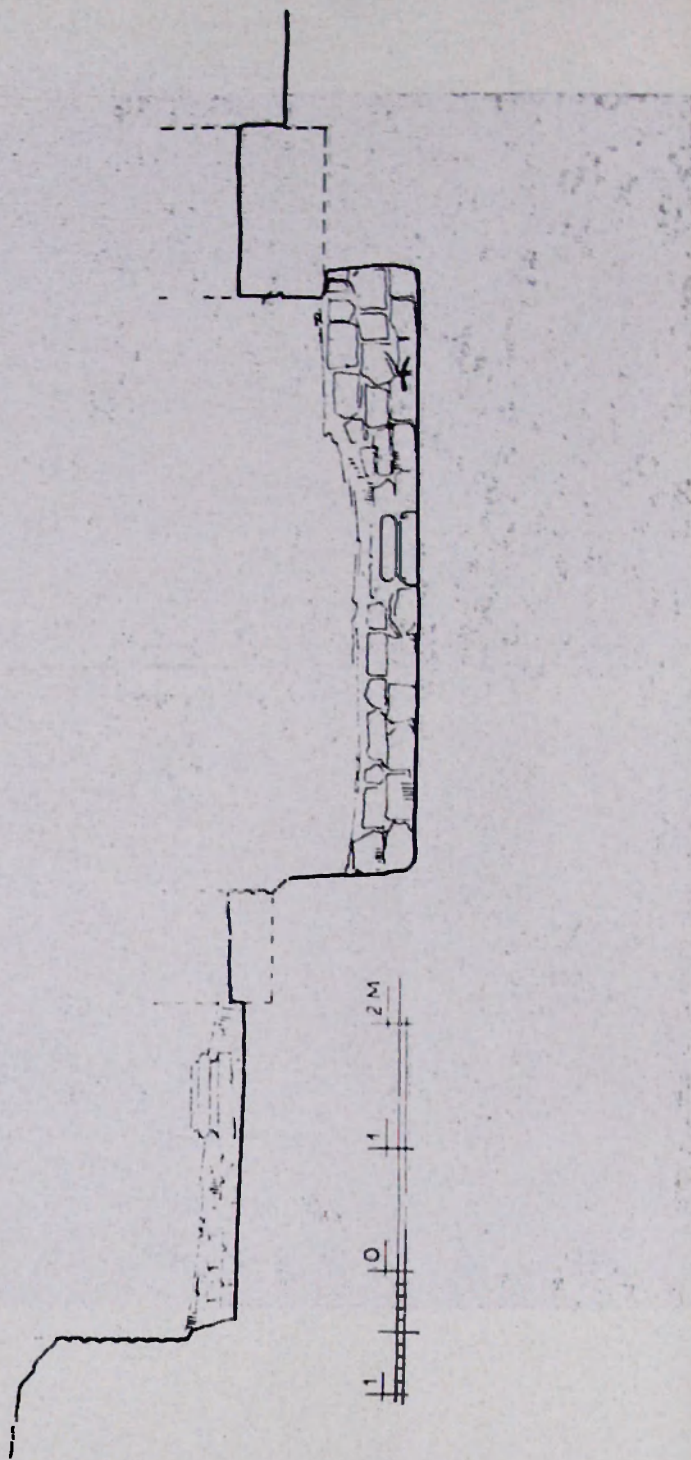

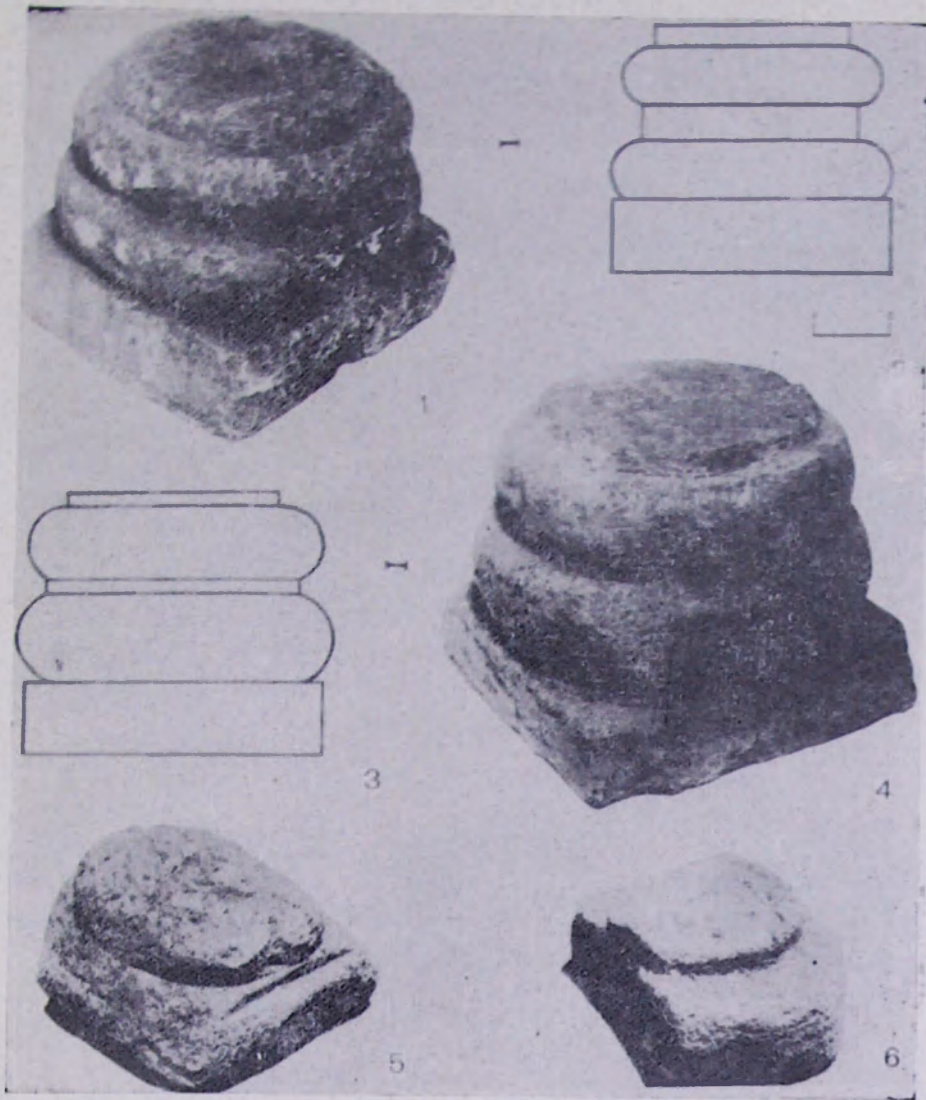
СУНСУК IV.

СУНСУУ V.

СУБСУЧ VIII.

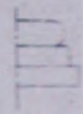

1.

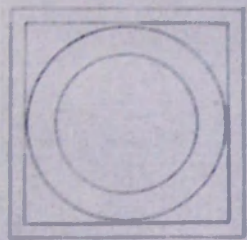
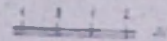
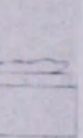
2

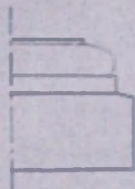
3.

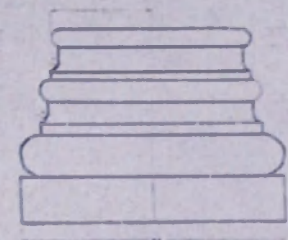
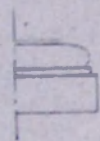
4

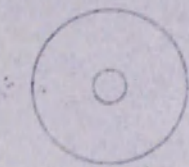
5.

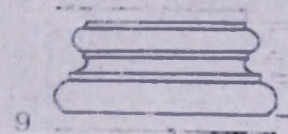
6

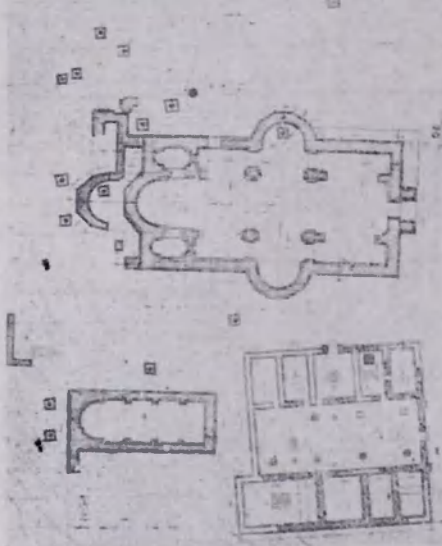
8

7

9

ՏՄԽՏԱԿ XII.

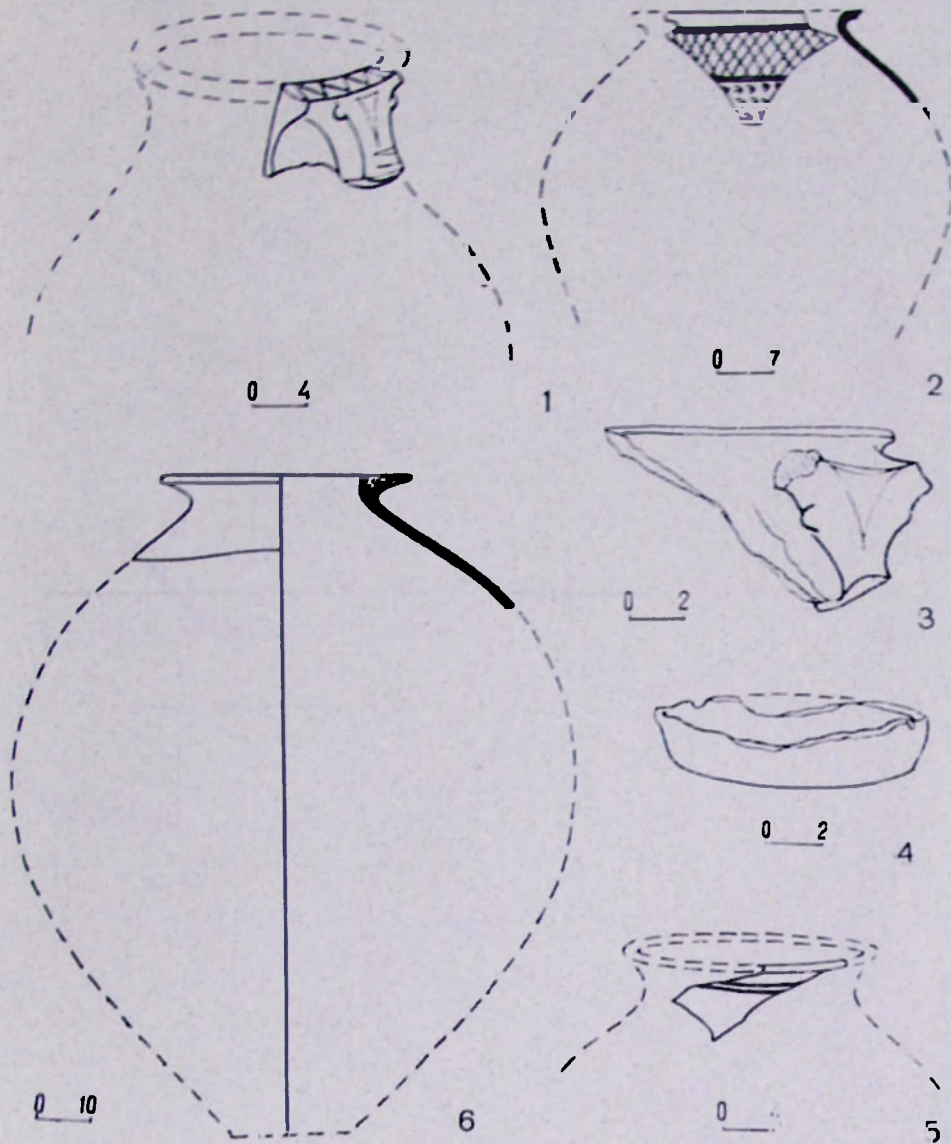

ՏԱԽՏԱԿ XIV.

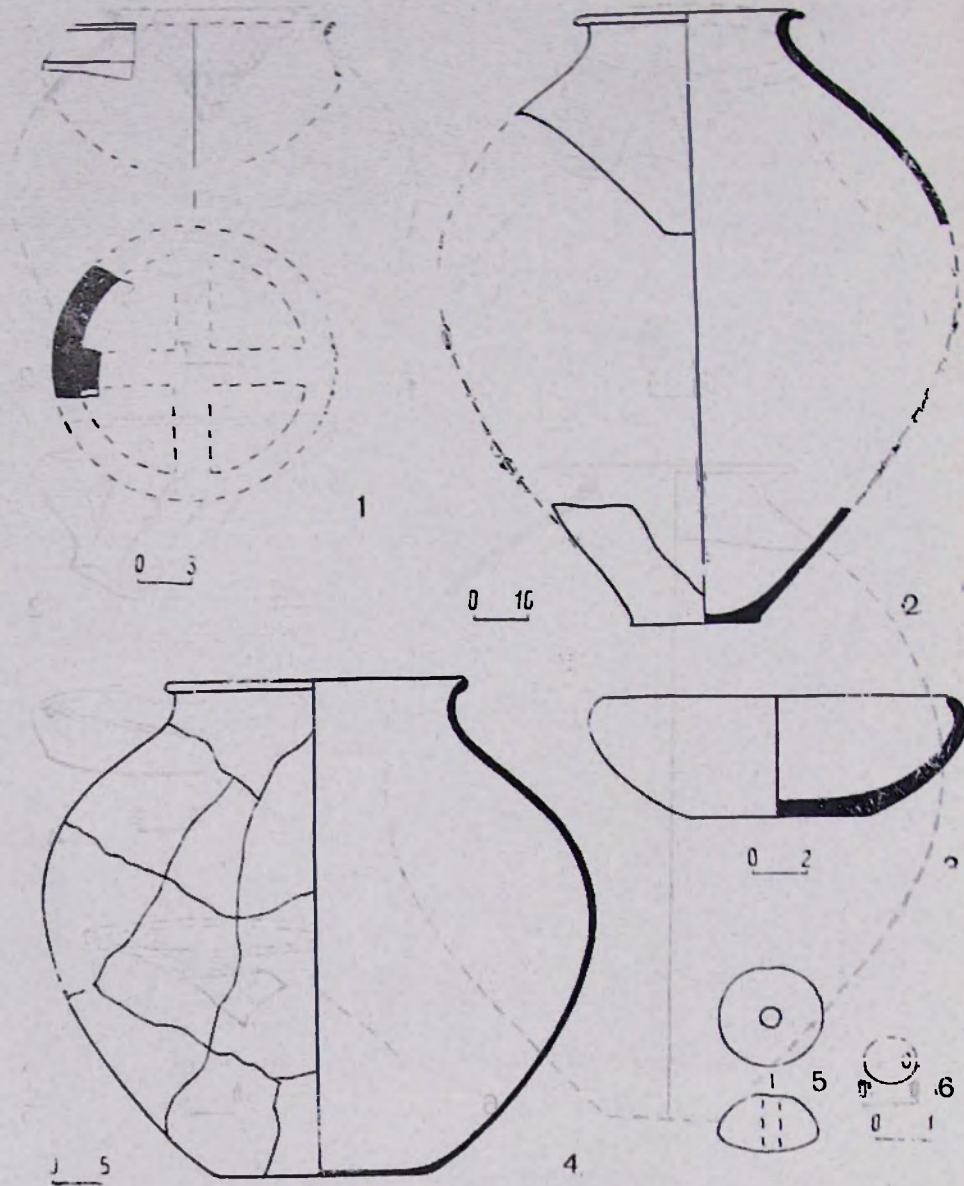

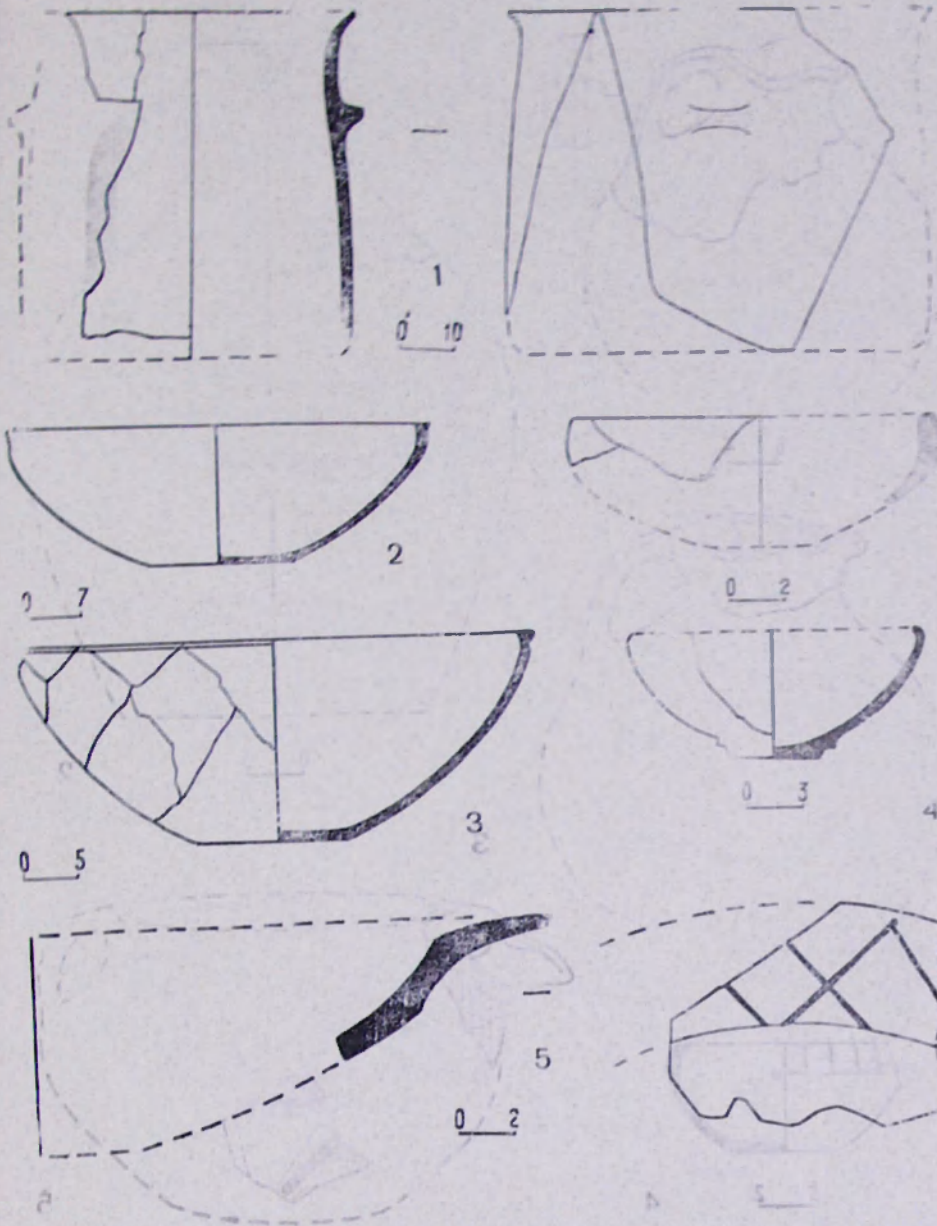

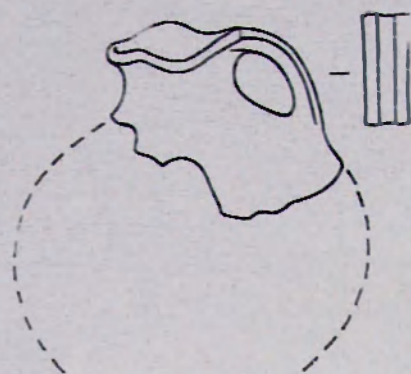

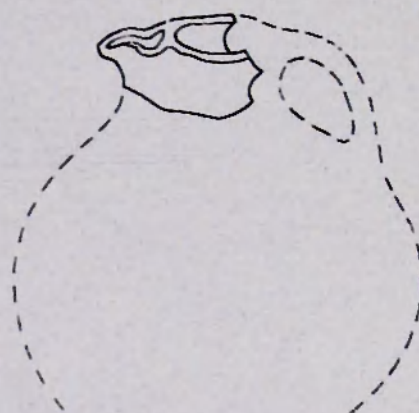
ՏԱԽՏԱԿ XVIII.

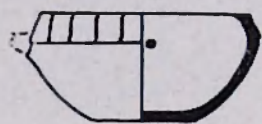

0 4

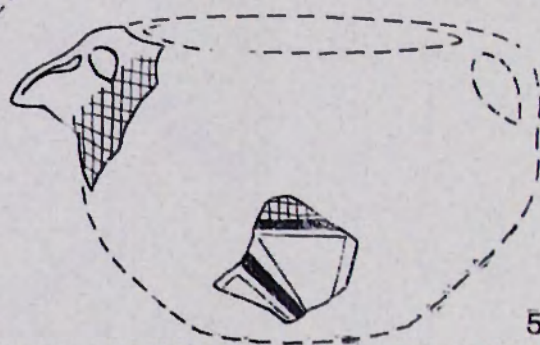

3

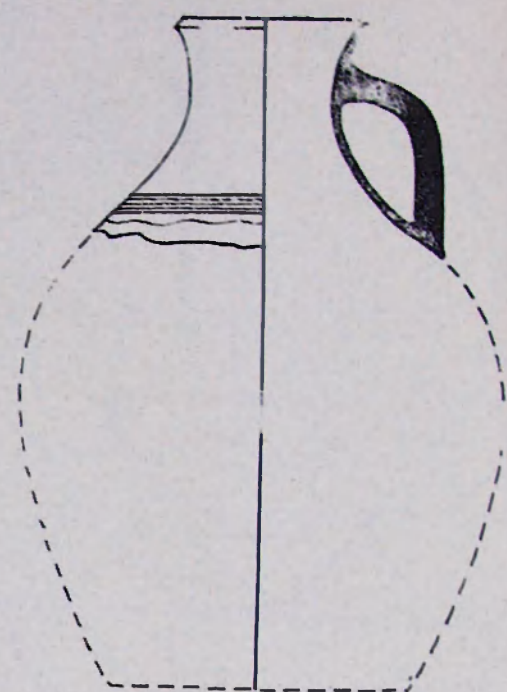

0 2

4

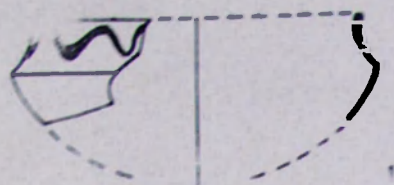

5

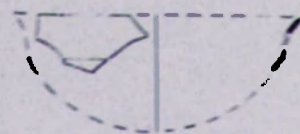

0 3

2

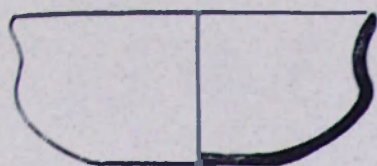

0 4

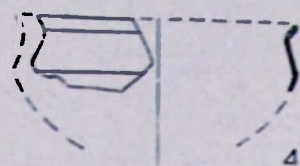
2

0 3

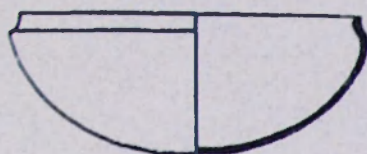
3

0 4

4

0 4

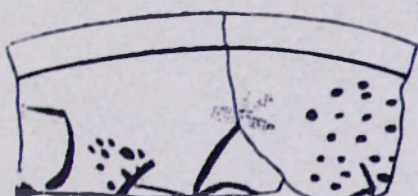
5

0 4

6

0 2

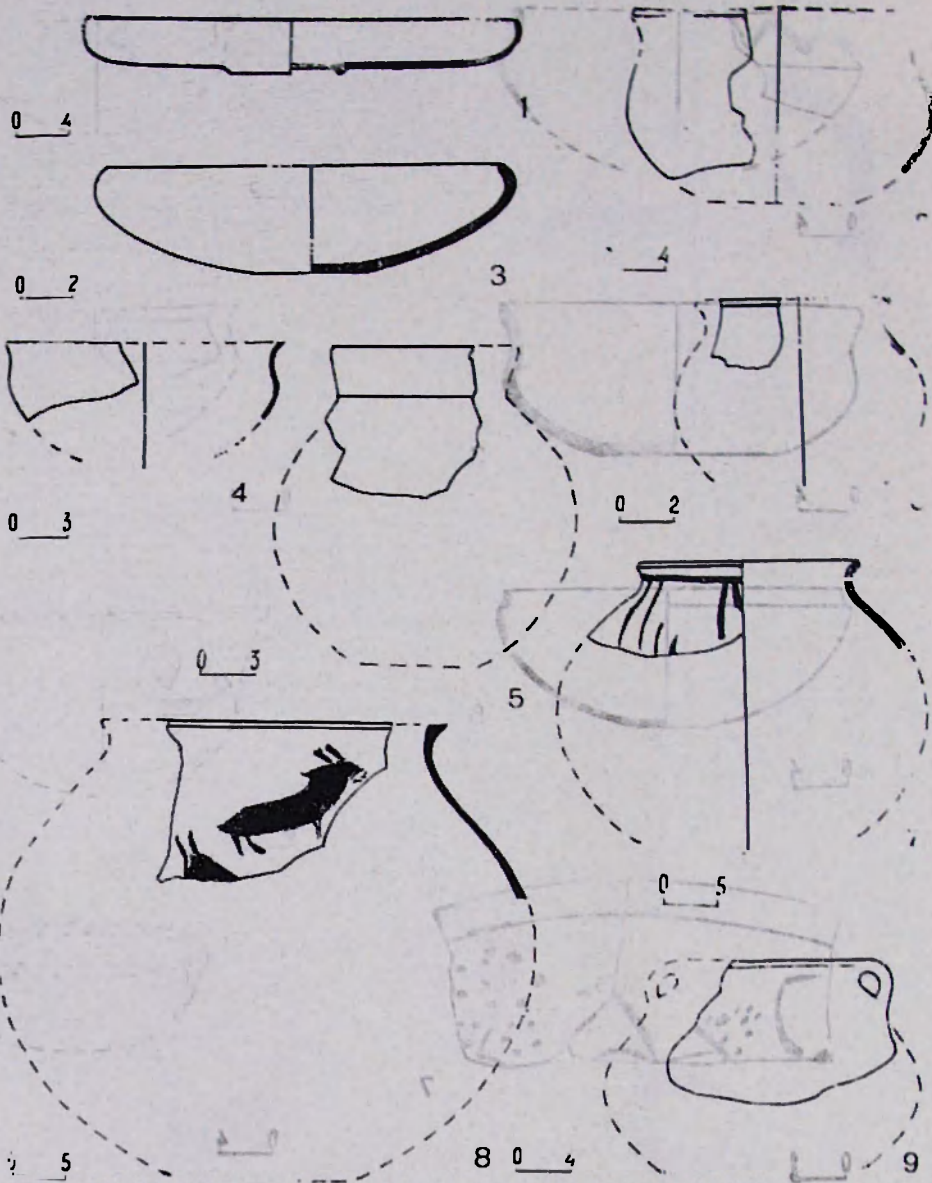
7

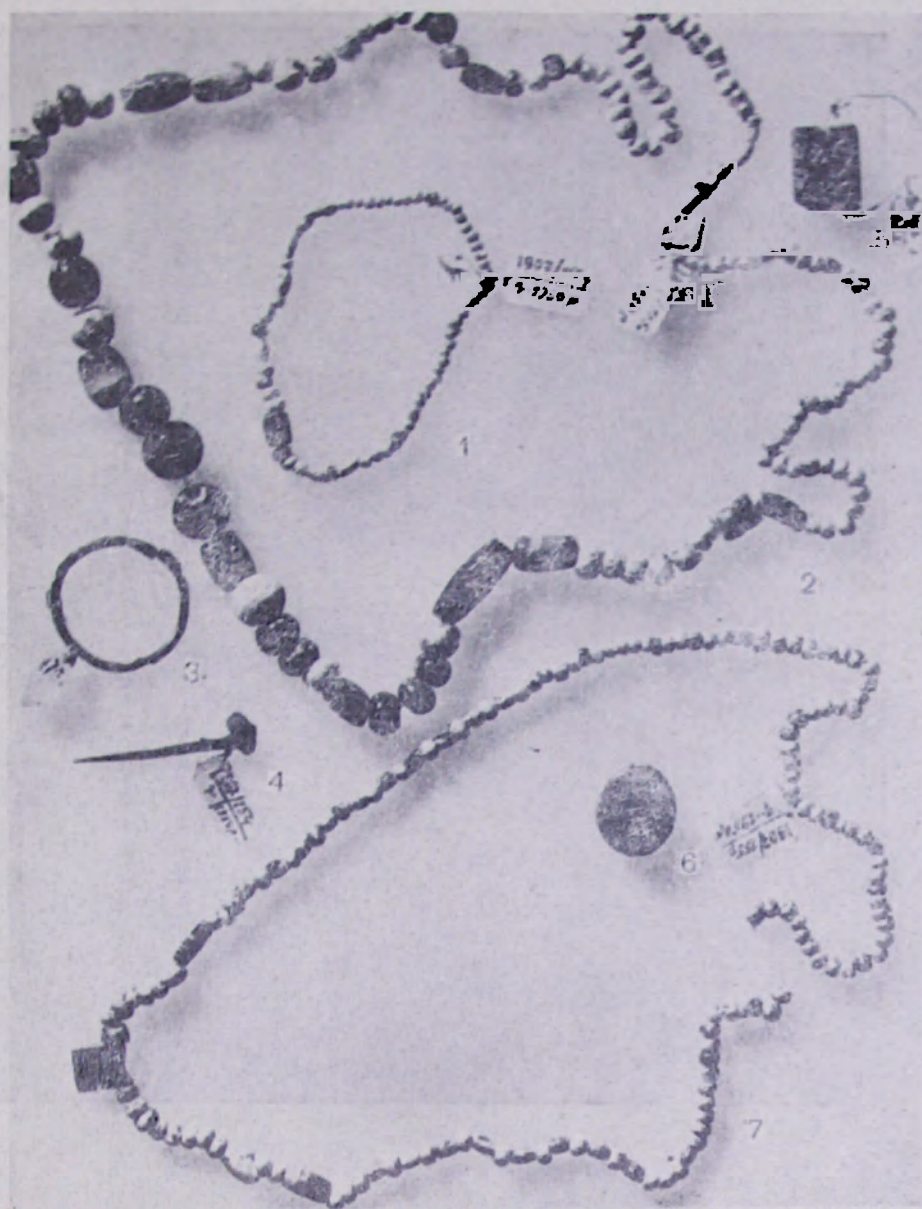
0 1

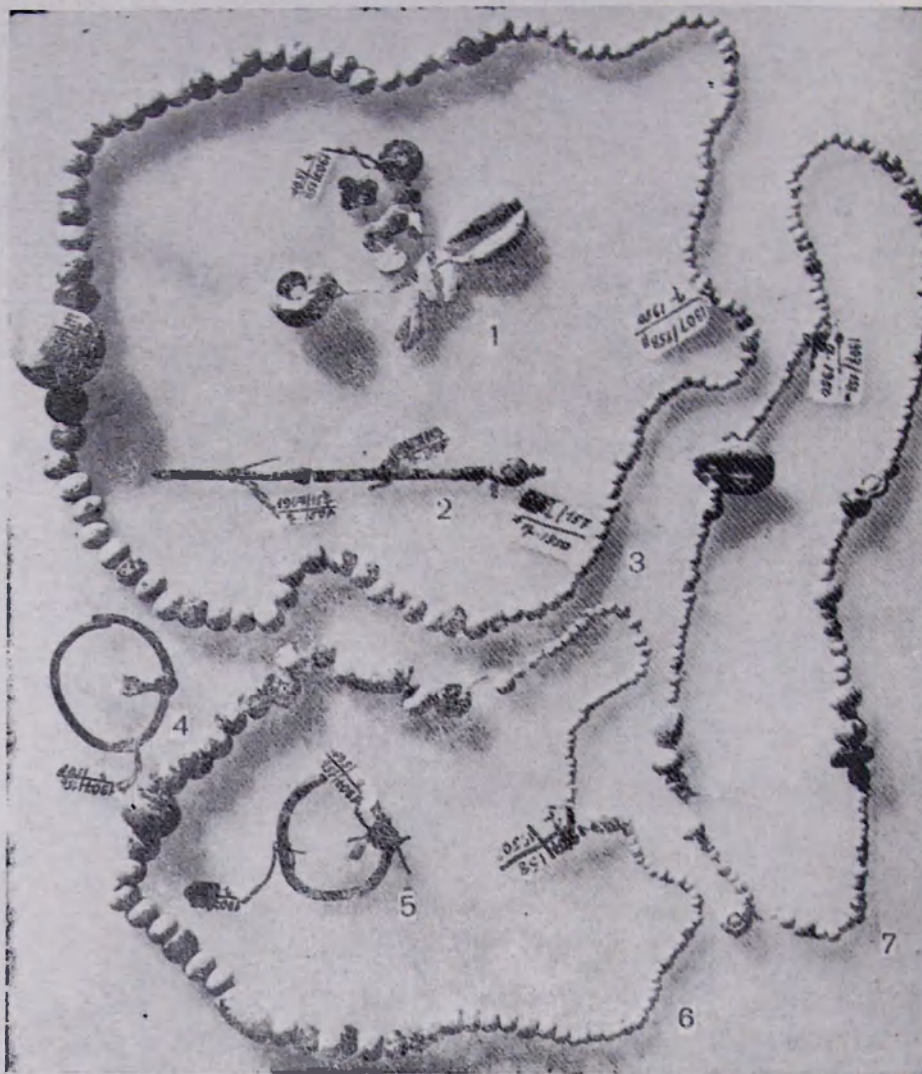

0 4

СУНСУУ XXII.

1

2

3

8

9

4

5

6

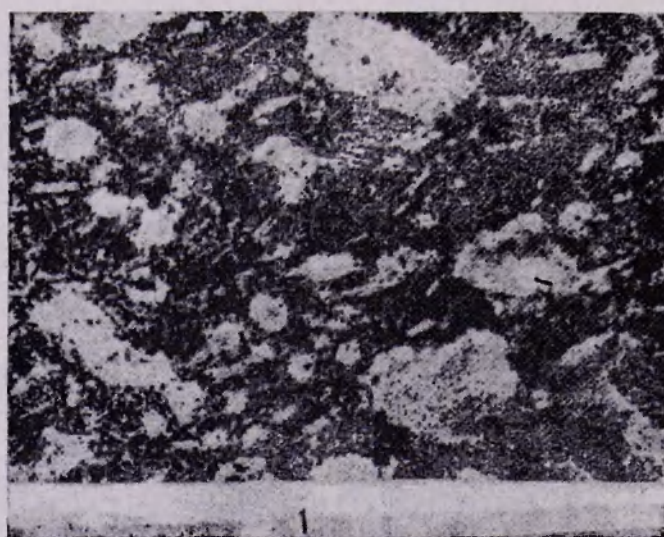

7

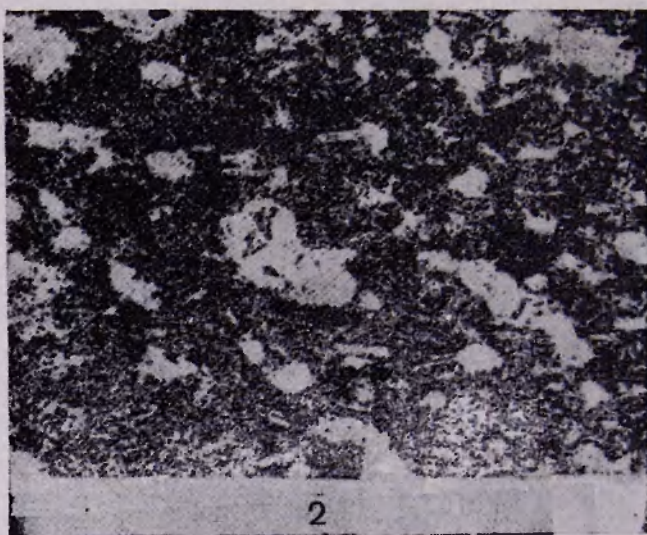

	SiO ₂	TiO ₂	Al ₂ O ₃	Fe ₂ O ₃	FeO	MnO	MgO
1.	56,09	0,03	19,49	2,03	4,87	0,0	3,50
2.	55,70	0,10	20,10	2,34	3,75	0,1	3,98

SiO ₂	Al ₂ O ₃	K ₂ O	H ₂ O	P ₂ O ₅	M
7,62	3,57	1,40	1,10	0,25	100,00
7,92	3,85	1,54	1,01	0,25	99,45

XIXX h 7 S m 71 S